

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Tradus și revizuit de IER (ier.gov.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA ANDREEA-MARUSIA DUMITRU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 9637/16)

HOTĂRÂRE

Art. 2 (material) • Recurgere la forță • Vătămare corporală potențial fatală cauzată de folosirea armelor de foc de către agenți de poliție pentru a opri o tentativă de furt • Reglementare imprecisă cu privire la uzul de armă de foc • Lipsa recomandării privind pregătirea și controlul operațiunilor poliției • Deficiență în pregătirea intervenției în pofida previzibilității acesteia • Lipsa formării în folosirea armelor cu proiectile din cauciuc

Art. 2 (procedural) • Urmărire penală ineficientă în ceea ce privește circumstanțele în care s-a produs vătămarea, declanșată doar la inițiativa victimei și la mai mult de 8 luni de la evenimente • Gestionare necorespunzătoare a probelor și a conservării lor • Expertize relevante efectuate după mai mult de 3 și 5 ani de la momentul faptelor • Lipsa de celeritate a procedurii, care a durat mai mult de 9 ani

STRASBOURG

31 martie 2020

DEFINITIVĂ

31.07.2020

Hotărârea a devenit definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Andreea-Marusia Dumitru împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Jon Fridrik Kjølbros, *președinte*,
Iulia Antoanella Motoc,
Branko Lubarda,
Carlo Ranzoni,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani,
Péter Paczolay, *judcători*,

și Andrea Tamietti, *grefier de secție*,

având în vedere:

cererea menționată anterior (nr. 9637/16) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Andreea-Marusia Dumitru („reclamanta”) a sesizat Curtea la 11 februarie 2016 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”),

observațiile părților,

constatând că, la 11 ianuarie 2017, capetele de cerere formulate în temeiul art. 2 și art. 6 § 1 din Convenție referitoare la vătămarea corporală prin împușcare a reclamantei și urmărirea penală aferentă au fost comunicate Guvernului, iar cererea a fost declarată inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere, în conformitate cu art. 54 § 3 din Regulamentul de procedură,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 10 martie 2020,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

Prezenta cauză are ca obiect vătămarea corporală prin împușcare suferită de reclamantă la 8 noiembrie 2005, precum și eficacitatea și durata urmăririi penale aferente.

ÎN FAPT

1. Reclamanta s-a născut în 1990 și are domiciliul în Bujoru. A fost reprezentată de domnul C. Mandache, director al organizației neguvernamentale Romani CRISS, cu sediul în București.

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

I. CIRCUMSTANȚELE AFLATE LA ORIGINEA VĂTĂMĂRII CORPORALE A RECLAMANTEI ȘI CONSECINȚELE ASUPRA SĂNĂTĂȚII ACESTEIA

A. Relele tratamente denunțate

1. *Versiunea reclamantei*

3. Potrivit reclamantei, versiunea faptelor este următoarea.

4. În dimineața zilei de 8 noiembrie 2005, reclamanta, pe atunci în vârstă de 15 ani, și mama sa, se îndreptau spre casă după ce făcuseră o vizită unei rude și au decis să scurteze drumul traversând prin zona unei gări de marfă din apropierea domiciliului lor.

5. Pentru a trece pe cealaltă parte a liniei ferate, unde staționa un tren de marfă, au urcat pe platforma unui vagon. După ce mama sa coborâse deja, reclamanta, care se afla pe scările platformei, a auzit o împușcătură și a simțit o arsură în zona abdomenului. A căzut la pământ și a zărit pe platforma trenului, la 3 sau 4 metri de ea, pe autorul focului de armă, un polițist, care deschise focul fără somație.

6. Reclamanta și-a pierdut cunoștința și a fost transportată de urgență la spital de către membrii familiei.

2. *Versiunea Guvernului*

7. Guvernul expune următoarea versiune a faptelor, în baza concluziilor urmăririi penale.

8. În dimineața zilei de 8 noiembrie 2005, forțele de ordine, fiind informate că un grup de aproximativ 90 de persoane de etnie romă se pregăteau să fure fier vechi dintr-un tren de marfă staționat în gara de marfă, au efectuat o operațiune la fața locului.

9. În cadrul acestei intervenții, agenții de poliție I.F.C. și M.L.E. de la Biroul de Poliție Transporturi Feroviare București („Biroul de poliție”), care fuseseră alertați de superiorii lor ierarhici, s-au deplasat la fața locului, fiind înarmați cu puști de vânătoare și cartușe cu bile din cauciuc și însoțiți de doi agenți de securitate angajați de o societate comercială privată, pentru dispersarea grupului și restabilirea ordinii publice.

10. Odată ajunși acolo, agenții de poliție au solicitat grupului de persoane, printre care se aflau reclamanta și mama sa, să părăsească locul. Mai multe persoane au refuzat să se supună somației și au aruncat cu pietre și obiecte metalice în direcția polițiștilor. Atunci, agentul de poliție I.F.C. a tras un foc de armă în direcția grupului ca să se apere. Reclamanta a fost atinsă de mai multe bile de cauciuc. Din cauza atitudinii agresive a grupului, agenții de poliție au fost nevoiți să se întoarcă la Biroul de poliție.

B. Documentele medicale

11. Reclamanta a ajuns la spital în București într-o stare de șoc hemoragic. Diagnosticul stabilit la internare menționează o plagă de circa 30 cm² în partea dreaptă a abdomenului, hemoragie masivă internă și externă, rupturi în mai multe părți ale ficatului, ruptură de diafragmă și multiple fracturi ale coastelor. Reclamanta a fost operată de urgență. Medicii au scos din abdomenul său 10 gloanțe de cauciuc și un fragment de înveliș de glonț. Au efectuat o rezecție parțială a ficatului. Reclamanta a rămas internată în spital până la 8 decembrie 2005.

12. În 2006 și 2007, reclamanta a fost internată în spital de mai multe ori ca urmare a rănilor suferite. A rămas cu o invaliditate permanentă din cauza rezecției parțiale a ficatului pe care a suferit-o.

C. Procesele-verbale întocmite în urma operațiunii poliției

13. La 8 noiembrie 2005, agentul de poliție I.F.C. (supra, pct. 9) a întocmit un raport privind uzul de armă. În acest document, a declarat că, în timpul intervenției în gara de marfă, a tras două cartușe cu bile din cauciuc pentru dispersarea unui grup de hoți.

14. La 8, 9 și 10 noiembrie 2005, șase agenți de poliție de la Biroul de poliție s-au deplasat la spitalul unde era internată reclamanta. În procesele-verbale întocmite cu aceste ocazii, agenții de poliție au menționat că medicii le-au comunicat diagnosticul și le-au oferit informații cu privire la starea reclamantei.

15. La 9 noiembrie 2005, agenții de poliție I.F.C. și M.L.E. (supra, pct. 9) au întocmit, fiecare, un raport adresat superiorilor ierarhici, oferind următoarele detalii: la 8 noiembrie 2005, la ora 10:10 a.m., cei doi agenți de poliție au primit ordin să meargă la gara de marfă, unde urma să tranziteze un tren de marfă, pentru a asigura protecția trenului împotriva atacurilor unui grup de persoane de etnie romă care locuiau în apropiere; la sosirea lor, au observat câteva persoane care deja se urcaseră în tren; agenții de poliție au somat persoanele să părăsească locul; câteva persoane au devenit agresive și au aruncat cu obiecte în direcția lor; atunci, agentul de poliție I.F.C. a tras un foc de armă în aer; a urmat un al doilea foc de armă în direcția grupului, care se afla la o distanță de aproximativ 25 de metri.

II. VERIFICĂRILE ÎNTREPRINSE DE AUTORITĂȚI

A. Cercetarea penală privind presupusa tentativă de furt imputată reclamantei

16. La 8 noiembrie 2005, Biroul de poliție a început cercetarea penală față de reclamantă pentru tentativă de furt și intrare ilegală într-o zonă feroviară restricționată.

17. În aceeași zi, în cadrul acestei cercetări, agentul de poliție I.F.C. a întocmit un nou proces-verbal în care a menționat că, în jurul orei 10:30 a.m., s-a deplasat împreună cu colegul său, agentul M.L.E., și cu doi angajați ai unei societăți private de securitate, R.D. și F.M., la gara de marfă, în urma unei sesizări privind o tentativă de furt de fier vechi de către un grup de persoane. A precizat că, în vederea dispersării grupului, și în urma folosirii somațiilor legale, a tras un foc de armă de vânătoare în direcția grupului. A precizat că distanța dintre grup și el era de aproximativ 20 de metri. A adăugat că observase că o femeie, a cărei vârstă o estima la 18–20 de ani, avea probleme la mers. În final, a precizat că spitalul a informat Biroul de poliție că reclamanta a fost internată pentru leziunile cauzate prin împușcare.

18. În aceeași zi, C.I. și A.E., mecanicii de locomotivă ai trenului de marfă, precum și R.D. și F.M., angajații societății de securitate (supra, pct. 17), au dat declarații în fața unui agent al Biroului de poliție.

19. Mecanicii de locomotivă, C.I. și A.E., au declarat că un grup de aproximativ 80 de persoane se urcaseră în tren pentru a fura fier vechi. Au adăugat că agenții de poliție trimiși la fața locului au folosit mai multe somații și că unul din ei a tras un foc de armă în aer, că unele persoane erau agresive, că unul din agenți a tras apoi un al doilea foc de armă și că o persoană a fost rănită de acel foc. Au declarat că o cunoșteau pe această persoană și că aceasta participa periodic la furturi de fier vechi. Au precizat că furturile din gară aveau loc zilnic.

20. Angajații societății de securitate, R.D. și F.M., au declarat următoarele: agenții de poliție le-au adresat solicitarea de a-i însoți la gara de marfă, unde un grup de persoane comitea un furt; unele persoane prezente la fața locului, care făceau parte din grup, au fost agresive; în urma somațiilor verbale, unul din agenții de poliție a tras în direcția grupului. Angajații societății de securitate au precizat că o cunoșteau pe reclamantă și că aceasta participa periodic la furturile comise în gară.

21. În zilele care au urmat operațiunii poliției, mai mulți agenți de poliție de la Biroul de poliție au întocmit un proces-verbal, precizând că reclamanta participa periodic la furturile comise în gară.

22. La 8 decembrie 2005, Biroul de poliție a solicitat Primăriei Municipiului București efectuarea unei anchete sociale cu privire la reclamantă și familia sa. La 12 ianuarie 2006, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a comunicat că reclamanta abandonase școala,

trăia într-un mediu defavorizat din punct de vedere social și că, în trecut, nu avusese un comportament contrar legii.

23. La 2 februarie 2010, Secția Regională de Poliție Transporturi București a pus-o sub acuzare pe reclamantă pentru tentativă de furt și intrare ilegală într-o zonă feroviară restricționată.

24. La 3 iulie 2012, parchetul competent a infirmat actul de punere sub acuzare. Cu privire la prima acuzație, a considerat că nu există nicio probă la dosar pentru a corobora acuzația. Cu privire la a doua acuzație, a constatat că reclamanta a recunoscut traversarea șinelor de cale ferată într-o zonă feroviară restricționată, dar a considerat că aceste fapte nu erau suficient de grave pentru aplicarea unei sancțiuni penale. În consecință, i-a aplicat reclamantei o amendă contravențională de 100 lei românești (aproximativ 25 EUR).

B. Urmărirea penală privind vătămarea corporală suferită de reclamantă

25. La 1 august 2006, reclamanta a depus plângere pentru tentativă de omor, expunând versiunea sa asupra evenimentelor din 8 noiembrie 2005. A declarat că versiunea sa putea fi confirmată de martori oculari, precum mama sa și alte persoane, cărora le era teamă să depună mărturie împotriva agenților de poliție. Plângerea a fost înregistrată la Secția Regională de Poliție Transporturi, care a transmis-o Biroului de poliție.

26. Într-o adresă din 4 iulie 2007, procurorul-șef de la Parchetul de pe lângă Tribunalul București a precizat că încă nu s-a stabilit identitatea autorului focului de armă și că nu s-a administrat nicio probă.

27. În iulie și noiembrie 2007, Parchetul de pe lângă Tribunalul București l-a audiat pe I.F.C. (supra, pct. 9, 13 și 15); de asemenea, le-a audiat pe reclamantă și mama sa în prezența unui avocat ales de acestea.

28. Reclamanta a reiterat versiunea sa asupra faptelor. Afirmațiile sale au fost confirmate de mama sa, care a declarat că, după împușcătura, un grup de circa 30 de persoane au aruncat cu pietre în direcția agenților de poliție, acuzându-i că au împușcat un copil.

29. Agentul de poliție I.F.C. a declarat că avea un singur cartuș la dispoziție în momentul faptelor și că a tras un singur foc. A adăugat că nu a țintit-o pe reclamantă și că aceasta a apărut brusc în linia sa de tragere.

30. La 3 martie 2009, Institutul Național de Medicină Legală a efectuat o expertiză. Medicul responsabil de expertiză a concluzionat că rănilor suferite de reclamantă i-au pus viața în pericol și că au necesitat între 50 și 55 de zile de îngrijire medicală.

31. La 4 august 2009, Parchetul de pe lângă Tribunalul București a dispus încetarea urmăririi penale, cu motivarea că agentul de poliție I.F.C. acționase în legitimă apărare.

32. Reclamanta a contestat soluția de încetare a urmăririi penale. În cadrul acestei căi de atac, a criticat urmărirea penală în sensul că ar fi fost

superficială, în special din cauza neefectuării unei expertize balistice, a neaudierii martorilor, precum și a dispariției hainelor pe care le purta la data evenimentelor și a gloanțelor extrase din corpul său (supra, pct. 11).

33. Prin decizia penală din 28 iunie 2010, Curtea de Apel București a admis contestația și a dispus redeschiderea urmăririi penale. Pentru a se pronunța astfel, curtea de apel a constatat contradicții între declarațiile agenților de poliție și cele ale martorilor și a reținut că hainele reclamantei și gloanțele extrase din corpul său nu au fost supuse unei expertize. A reținut, de asemenea, că agentul de poliție I.F.C. a încălcat legea prin faptul că a omis să comunice procurorului competent uzul de armă. Curtea de apel a subliniat că, deși reclamanta a făcut plângere în acest sens, nu s-a întreprins nicio măsură de investigare mai mult de 3 ani și a concluzionat că urmărirea penală nu a fost eficientă.

34. La 21 iulie 2010, procurorul general a dispus trecerea dosarului la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție („Parchetul de pe lângă Înalta Curte”). Trecerea dosarului a fost motivată de vechimea acestuia, de faptul că suspectii erau agenți de poliție și de preocuparea de a evita suspiciuni legate de imparțialitatea procurorilor din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București.

35. La cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte, Ministerul de Interne a precizat că, la 26 august 2005, s-a decis punerea la dispoziția Biroului de poliție a mai multor agenți de poliție, inclusiv a agentului I.F.C., în vederea creșterii efectivelor unității pentru combaterea furturilor repetate din gara de marfă. A adăugat că s-a decis, de asemenea, dotarea Biroului de poliție cu câteva puști de vânătoare și muniție neletală pentru „intimidarea și dispersarea grupurilor de hoți din trenuri”.

36. La cererea aceluiași parchet, spitalul a precizat că gloanțele extrase din corpul reclamantei au fost predate polițiștilor în ziua intervenției chirurgicale. Pe de altă parte, spitalul nu a putut să precizeze cine a recuperat hainele reclamantei.

37. Fiind audiați de Parchetul de pe lângă Înalta Curte, agenții de poliție care s-au deplasat la spital au declarat că nu își amintesc să fi recuperat gloanțele și hainele reclamantei.

38. La cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte, la 8 septembrie 2011, Direcția Generală de Poliție a efectuat o tragere experimentală, în cursul căreia s-au efectuat mai multe trageri cu același tip de armă și de muniție ca cele folosite în intervenția poliției. În completarea tragerii experimentale, o expertiză balistică judiciară a fost efectuată de Institutul Național de Expertize Criminalistice. Pe baza rezultatelor tragerii experimentale și a prezenței în corpul reclamantei a unui fragment din învelișul glonțului, expertul de la institutul respectiv a concluzionat că distanța de la care a avut loc tragerea a fost mai mică de 9 metri. Cu toate acestea, a precizat că, în lipsa „urmilor subzistente”, era acum imposibil de stabilit distanța exactă de tragere.

39. O nouă expertiză medico-legală a fost efectuată la 26 noiembrie 2012. Potrivit raportului aferent, din corpul reclamantei au fost extrase 10 gloanțe de cauciuc.

40. O nouă expertiză a fost efectuată la 6 martie 2013. Raportul întocmit cu această ocazie a confirmat faptul că impactul gloanțelor a avut loc pe o suprafață de circa 30 cm² în partea dreaptă a abdomenului și că rănilile au pus în pericol viața reclamantei.

41. Parchetul de pe lângă Înalta Curte i-a audiat pe mecanicii de locomotivă și agenții de securitate la 30 martie 2011 și 18 aprilie 2014. Aceștia și-au reiterat declarațiile. Acești martori au precizat că, în dimineața zilei de 8 noiembrie 2005, au asistat la o tentativă de furt de fier vechi din gara de marfă, pusă în practică de un grup de zeci de persoane, printre care se numărau reclamanta și mama ei. Au adăugat că furturile din gara de marfă aveau loc zilnic și că forțele de ordine erau copleșite de situație.

42. Mai mulți agenți din cadrul Biroului de poliție au fost audiați de același parchet la 28 martie 2011 și 26 iunie 2014. Agenții de poliție au confirmat faptul că era foarte greu să se ia măsuri împotriva furturilor din gară din cauza efectivului insuficient. Potrivit acestora, echipe de aproximativ 4 sau 5 agenți de poliție aveau de supravegheat tot perimetrul gării, care se întindea pe câteva zeci de hectare. Acești agenți de poliție au susținut că la furturi participau frecvent și copii. În final, au adăugat că folosirea puștilor de vânatoare era zilnică și că echipajele de poliție le preluau unele de la altele în fiecare tură.

43. Audiat la 7 aprilie 2011, șeful Biroului de poliție a declarat că folosirea puștilor de vânatoare fusese decisă cu câteva luni mai devreme în timpul unei ședințe la Secția Regională de Poliție Transporturi. A adăugat că a solicitat agenților aflați în subordinea sa să urmeze cursuri de formare în folosirea acestor arme.

44. Cu privire la agentul de poliție M.L.E., care participase la operațiunea din 8 noiembrie 2005 (supra, pct. 9), a declarat la 17 martie 2014 că, pentru a se proteja de proiectilele care îl vizau, el și colegul său I.F.C. s-au adăpostit în spatele unui vagon și că apoi I.F.C. a părăsit brusc adăpostul și a tras în direcția grupului de persoane bănuite de furt, care s-ar fi aflat la aproximativ 10–15 metri, fără să țintească pe cineva anume. A adăugat că folosirea puștilor de vânatoare era o practică eficientă împotriva hoților: într-adevăr, potrivit explicațiilor sale, dacă hoții ar fi fost răniți, ar fi fost obligați să meargă la spital pentru a li se scoate gloanțele de cauciuc, iar spitalul ar fi informat poliția, care începea urmărirea penală pentru furt.

45. La 29 iulie 2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte l-a trimis în judecată pe agentul de poliție I.F.C. pentru vătămare corporală cauzatoare de invaliditate permanentă.

46. La 10 octombrie 2013, Secția Regională de Poliție Transporturi a informat Parchetul de pe lângă Înalta Curte că Biroul de poliție nu înregistrase

în registrul rezervelor de muniție numărul de cartușe care fuseseră predate agentului de poliție I.F.C.

47. La 15 octombrie 2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte l-a audiat pe agentul I.F.C., care și-a menținut declarațiile. Acesta din urmă a afirmat că a plecat la gară la ordinul superiorului său ierarhic, că a efectuat mai multe somații verbale înainte de a trage un singur foc de armă pentru a se apăra de agresiunea în curs de desfășurare și că nu a țintit-o pe reclamantă în mod special. Potrivit acestuia, în momentul împușcării, aceasta se afla în picioare pe cealaltă parte a trenului.

48. Ultima expertiză medico-legală a fost efectuată la 18 decembrie 2013. Comisia de experți a concluzionat că în acel moment era imposibil de stabilit cu certitudine poziția trăgătorului și a reclamantei și traiectoria glonțului. Cu toate acestea, pe baza probelor aflate la dosar, comisia a emis ipoteza că cei doi protagoniști s-au aflat „aproximativ față în față”.

49. La 19 martie 2014, s-a efectuat o reconstituire în prezența reclamantei și a agentului de poliție I.F.C. Fiecare a reprodus gesturile corespunzătoare versiunii sale asupra faptelor.

50. Cu această ocazie, reclamanta a susținut că împușcătura a avut loc în timp ce cobora de pe platforma trenului. Potrivit acesteia, incidentul a avut loc la aproximativ 80 de metri de un punct de control feroviar. Reclamanta nu a specificat dacă în apropiere se aflau sau nu alte persoane.

51. Agentul de poliție I.F.C., la rândul său, a indicat următoarele: grupul de persoane bănuite de furt se afla în apropierea punctului de control, în spatele unui tren de marfă, la o distanță de aproximativ 7 metri de locul în care se afla cu colegul său; din cauza comportamentului agresiv al unor persoane, a tras un singur foc de armă în direcția lor pentru a se apăra; nu o văzuse pe reclamantă în momentul în care a tras.

52. Audiată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte la 15 mai 2014, reclamanta a menținut versiunea sa asupra faptelor. A cerut informații cu privire la tipul de vagoane care tranzitaseră gara la 8 noiembrie 2005 și a precizat că nu mai are alte cereri de administrare de probe. A declarat că mama sa s-a mutat în străinătate și că nu cunoaște adresa acesteia.

53. Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” a informat Parchetul de pe lângă Înalta Curte că nu mai deține informații despre vagoanele aflate în tranzit la gară la 8 noiembrie 2005.

54. Cu ocazia unei reaudieri din 1 iulie 2014, agentul de poliție I.F.C. a declarat că la 8 noiembrie 2005 a făcut primul uz de armă din dotare. A adăugat că superiorii săi ierarhici i-au sugerat să scrie în rapoartele sale că a tras două focuri de armă, din care primul în aer.

55. Un martor protejat, a cărui identitate nu a fost dezvăluită în cursul procedurii, a declarat la 7 mai 2014 că, la 8 noiembrie 2005, a fost de față la furtul de fier vechi realizat de mai multe zeci de persoane. A declarat că a văzut niște persoane aruncând cu pietre în polițiști, după care a auzit două somații urmate de un foc de armă. A susținut că trăgătorul se afla în picioare,

de cealaltă parte a trenului față de grupul de persoane, nu pe platforma trenului. Potrivit acestuia, trăgătorul și victima s-au aflat „față în față” la o distanță de aproximativ 15 metri.

56. Prin ordonanța din 31 iulie 2014, Parchetul de pe lângă Înalta Curte a dispus încetarea urmăririi penale și a clasat plângerea. A considerat că agentul de poliție I.F.C. a făcut uz de armă în legitimă apărare, în conformitate cu Legea nr. 17/1996, în cadrul unei misiuni de restabilire a ordinii publice.

57. Pentru a se pronunța astfel, parchetul a considerat că din probele aflate la dosar reieșea că reclamanta era implicată în furturi de metale și a concluzionat că versiunea faptelor prezentată de aceasta din urmă era falsă. În plus, parchetul a reținut că, în 2003, reclamanta fusese urmărită penal pentru declanșarea sistemului de oprire de urgență a unui tren de marfă, dar că, la acea dată, beneficiase de încetarea urmăririi penale pe motivul vârstei sale.

58. Cu privire la evenimentele din 8 noiembrie 2005, parchetul a constatat că numărul de cartușe aflate în posesia agentului de poliție I.F.C. și numărul de focuri de armă nu au putut fi stabilite. Cu toate acestea, parchetul a considerat că aceste aspecte erau lipsite de importanță deoarece s-a stabilit că poliștii au fost victimele unui atac care l-a forțat pe agentul I.F.C. să riposteze în legitimă apărare, lucru pe care l-a făcut deschizând focul către grupul de atacatori fără a ținti o anumită persoană.

59. Având în vedere desfășurarea agresiunii, parchetul a considerat că agentul de poliție I.F.C. nu a avut timpul necesar pentru somația prealabilă, dar a reținut că rezulta din declarațiile martorilor că acesta adresase mai multe somații verbale agresorilor.

60. În plus, parchetul a considerat că nu era necesară o expertiză asupra hainelor reclamantei și asupra gloanțelor extrase din corpul acesteia întrucât expertizele tehnice și medico-legale efectuate au permis stabilirea faptului că focurile de armă au fost executate la o distanță de cel mult 9 metri în poziția „față în față” (supra, pct. 38). Potrivit parchetului, arma nu a fost îndreptată către zone vitale, agentul de poliție I.F.C. țintind spre partea inferioară a corpului persoanelor din grup. În final, parchetul a reținut că agentul I.F.C. a făcut uz de armă neletală, deși avea asupra sa și un pistol cu muniție letală.

61. Împotriva acestei ordonanțe a parchetului, reclamanta a depus contestație la Înalta Curte. Într-o sentință penală din 25 februarie 2015, definitivă, judecătoria competentă din București a respins această contestație cu motivarea că agentul I.F.C. a acționat în legitimă apărare.

CADRUL LEGAL INTERN ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTE

I. LEGEA NR. 17 DIN 11 APRILIE 1996 PRIVIND REGIMUL ARMELOR DE FOC ȘI AL MUNIȚIILOR

62. Dispozițiile Legii nr. 17 din 11 aprilie 1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor („Legea nr. 17/1996”) au fost înlocuite de Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, cu excepția unor articole, care au rămas în vigoare și după adoptarea noii legi. Articolele relevante în prezenta cauză, în forma în vigoare la data faptelor, prevedeau următoarele:

Art. 47

„Persoanele care sunt dotate cu arme de foc pot face uz de armă, pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu sau a misiunilor militare, în următoarele situații:

[...]

b) împotriva acelor care atacă persoanele investite cu exercițiul autorității publice [...];

[...]

f) pentru imobilizarea sau reținerea persoanelor cu privire la care sunt probe ori indicii temeinice că au săvârșit o infracțiune și care ripostează ori încearcă să riposteze cu arma ori cu alte obiecte care pot pune în pericol viața ori integritatea corporală a persoanei [...].”

Art. 48

„Persoanele autorizate să dețină, să poarte și să folosească arme pentru pază sau autoapărare pot face uz de armă, în legitimă apărare sau în stare de necesitate, potrivit legii.”

Art. 49

În cazurile prevăzute la art. 47 [...] se va face uz de armă numai după ce s-a făcut somația legală.

În situațiile prevăzute la art. 47 lit. [...] b), f) [...], precum și la art. 48, se poate face uz de armă fără somație, dacă lipsește timpul necesar pentru aceasta”.

II. LEGEA NR. 218 DIN 23 APRILIE 2002 PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA POLIȚIEI ROMÂNE

63. Articolele relevante în prezenta cauză din Legea nr. 295/218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, în forma în vigoare la data faptelor, prevedeau următoarele:

Art. 35

„(1) În caz de necesitate polițistul poate folosi, în situațiile și în condițiile prevăzute de lege, forța armelor albe sau a armelor de foc. Armele de foc se folosesc după somația: «Stai că trag!»

(2) În cazurile de legitimă apărare polițistul poate folosi armele de foc, fără somație.

(3) Folosirea armamentului din dotare pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în condițiile și în situațiile prevăzute de lege, înlătură caracterul penal al faptei”.

Art. 36

„Se interzice folosirea [armelor albe sau de foc] împotriva [...] copiilor, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane.”

Art. 37

„(1) Poliția Română poate interveni în forță, în condițiile legii, împotriva celor care pun în pericol viața, integritatea sau sănătatea persoanelor ori a organelor de ordine, precum și împotriva celor care amenință cu distrugerea unor clădiri sau bunuri de interes public ori privat.

(2) Folosirea mijloacelor din dotare se face numai după avertizarea și somarea, prin mijloace de amplificare sonoră, a participanților la dezordine asupra necesității respectării legii și ordinii publice. Dacă după avertizare se încalcă în continuare ordinea publică și legile, polițistul numit ca șef al dispozitivului de ordine sau șefii ierarhici îi somează pe participanți folosind formula: «Atențiune, vă rugăm să părăsiți... Vom folosi forța!» [...]. Dacă după trecerea perioadei de timp necesare dispersării cei somați nu se supun, se folosește o ultimă somație, astfel: «Ultima somație: Părăsiți... Se va folosi forța!»

(3) Dacă în astfel de situații [...] se impune uzul de armă, în prealabil se va folosi o ultimă somație, astfel: «Părăsiți... Se vor folosi armele de foc!»

Art. 38

„Fiecare situație în care s-a făcut uz de armă se raportează de urgență ierarhic. De îndată ce va fi posibil, raportul va fi întocmit în scris. Dacă în urma uzului de armă s-a produs moartea sau vătămarea unei persoane, fapta se comunică de îndată procurorului competent, potrivit legii.”

Art. 39

„Polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru înlăturarea pericolelor care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, în toate situațiile în care ia cunoștință direct ori când este sesizat despre acestea.”

Art. 40

„Polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor a căror pază o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.”

III. LEGEA NR. 295 DIN 28 Iunie 2004 PRIVIND REGIMUL ARMELOR DE FOC ȘI AL MUNIȚIILOR

64. Articolele relevante în prezenta cauză din Legea nr. 295/2004 din 28 iunie 2004 privind regimul armelor de foc și al munițiilor („Legea nr. 295/2004” – supra, pct. 62), în forma în vigoare la data faptelor, prevedeau următoarele:

Art. 34

Limitele exercitării uzului de armă

„(1) Titularii dreptului de a purta și folosi armele de apărare și pază pot face uz de armă numai în poligoanele autorizate în condițiile prezentei legi sau în caz de legitimă apărare ori stare de necesitate.

Art. 35

Obligații în cazul efectuării uzului de armă

„(1) Persoana care a făcut uz de armă este obligată să acționeze imediat, pentru a se acorda primul ajutor și asistență medicală persoanelor rănite.

(2) Persoana care a făcut uz de armă este obligată să anunțe de îndată cel mai apropiat organ de poliție, indiferent dacă au rezultat sau nu victime ori pagube materiale.

(3) În situația prevăzută la alin. (2) [...], organul de poliție sesizat are obligația să efectueze cercetarea la fața locului și a circumstanțelor în care s-a produs evenimentul. Arma care a fost folosită rămâne în custodia organului de poliție care desfășoară cercetarea, până la încheierea acesteia.”

CADRUL JURIDIC ȘI PRACTICA INTERNAȚIONALE RELEVANTE

65. Principiile de bază privind folosirea forței și uzul armelor de foc de către organele de aplicare a legii, adoptate de al VIII-lea Congres al Națiunilor Unite privind prevenirea criminalității și tratamentul infractorilor (Havana – Cuba, 27 august–7 septembrie 1990), prevăd printre altele că „autoritățile publice și autoritățile polițienești adoptă și pun în aplicare reglementări privind folosirea forței și uzul de arme de foc împotriva persoanelor de către cei responsabili de aplicarea legii”.

66. Aceste principii încurajează totodată autoritățile de aplicare a legii să dezvolte:

„[...] o gamă cât mai largă de mijloace și să pună la dispoziția persoanelor responsabile de aplicarea legii diferite tipuri de arme și de muniții care să permită o folosire diferențiată a forței și a armelor de foc. Acestea ar trebui să includă dezvoltarea de arme neletale de imobilizare care să fie utilizate în situații adecvate, cu scopul de a limita tot mai mult utilizarea de mijloace care pot cauza moartea sau vătămarea persoanelor.”

67. Conform aceluiași principii, „dezvoltarea și utilizarea armelor neletale de imobilizare ar trebui să facă obiectul unei evaluări atente pentru a reduce la minim riscurile pentru terți, iar utilizarea acestor arme ar trebui să facă

obiectul unui control strict”. În cazul în care folosirea legitimă a forței sau a armelor de foc este inevitabilă, organele de aplicare a legii trebuie, în special, să se asigure că „asistența și îngrijirea medicală sunt acordate cât mai repede posibil oricărei persoane rănite sau afectate în alt mod” și că „folosirea arbitrară sau abuzivă a forței sau a armelor de foc de către organele de aplicare a legii se pedepsește ca infracțiune în temeiul legislației naționale”.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 2 DIN CONVENȚIE

68. Reclamanta se plânge că a fost vătămată corporal de agentul de poliție I.F.C. în circumstanțe care nu sunt compatibile cu cerințele materiale ale art. 2 din Convenție. De asemenea, se plânge că urmărirea penală începută în acest sens nu era conformă cu obligațiile procedurale ale statului pârât în temeiul articolului menționat. Art. 2 din Convenție prevede următoarele:

„1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau pentru a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.”

A. Cu privire la admisibilitate

69. Curtea subliniază că părțile sunt de acord că art. 2 din Convenție este aplicabil în prezenta cauză. Cu toate acestea, trebuie să examineze din oficiu competența sa *ratione materiae*.

70. În cauzele asemănătoare pe care le-a soluționat, Curtea a hotărât că art. 2 din Convenție se aplică chiar și atunci când victima a supraviețuit, din moment ce forța folosită împotriva acesteia putea fi letală, iar victima a scăpat cu viață doar din întâmplare [*Makaratzis împotriva Greciei* (MC), nr. 50385/99, pct. 49-55, CEDO 2004-XI].

71. În prezenta cauză, Curtea constată că muniția folosită nu era destinată uciderii persoanelor vizate de focul de armă (supra, pct. 35). Cu toate acestea, Curtea nu este obligată să se pronunțe cu privire la chestiunea dacă aceste muniții corespundeau, în circumstanțele cauzei, unei „forțe letale” sau unei „arme neletale”. Într-adevăr, îi este suficient să constate că focul de armă a rănit-o grav pe reclamantă (supra, pct. 11), că i-a pus viața în pericol (supra,

pct. 30) și că în prezent reclamanta are o infirmitate fizică permanentă (supra, pct. 12).

72. În aceste condiții, Curtea consideră că reclamanta a fost victima unui comportament care i-a pus în pericol viața, chiar dacă, în cele din urmă, a supraviețuit (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Soare și alții împotriva României*, nr. 24329/02, pct. 109, 22 februarie 2011).

73. Prin urmare, art. 2 din Convenție este aplicabil în prezenta cauză.

74. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, în sensul art. 35 din Convenție, Curtea îl declarată admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Cu privire la aspectul material

a) Argumentele părților

i. Reclamanta

75. Reclamanta susține că uzul de armă de foc împotriva sa a fost abuziv. Consideră că nimic din dosarul de urmărire penală, cu excepția declarațiilor agenților de poliție înșiși și ale persoanelor care i-au însoțit, nu dovedește că agenții forțelor de ordine au fost agresați.

76. Aceasta afirmă că la locul incidentului nu s-a găsit nicio probă materială a presupusei agresiuni – pietre sau obiecte metalice, că nicio persoană nu a fost urmărită penal pentru acte de violență împotriva forțelor de ordine și că polițiștii nu au fost răniți în niciun fel. Prin urmare, consideră că pretinsa agresiune a fost doar un pretext pentru a justifica uzul de armă abuziv împotriva sa.

77. Aceasta susține că era la doar câțiva metri distanță de agentul de poliție I.F.C. și susține că, deși muniția folosită era neletală, distanța de tragere foarte scurtă poate provoca, așa cum s-a întâmplat în prezenta cauză, vătămare corporală care i-a pus în pericol viața.

78. Potrivit reclamantei, expertiza gloanțelor de cauciuc și a hainelor pe care le purta la momentul evenimentelor ar fi putut constitui probe că focul de armă a fost executat de aproape. Deoarece aceste obiecte au dispărut, îi acuză pe agenții de poliție de disimularea probelor.

ii. Guvernul

79. Guvernul susține că agentul de poliție I.F.C. a făcut uz de armă în legitimă apărare, fără intenția de a-i aplica reclamantei tratamente contrare art. 2 din Convenție.

80. Susține că agenții de poliție s-au confruntat cu un atac violent și că acesta a făcut folosirea armamentului din dotare absolut necesară. Potrivit Guvernului, uzul de armă a fost în conformitate atât cu condițiile de la art. 2

din Convenție, cât și cu dispozițiile dreptului intern, și anume Legea nr. 218/2002 și Legea nr. 295/2004 (supra, pct. 63-64).

81. Astfel, Guvernul contestă afirmațiile reclamantei potrivit cărora agenții de poliție nu ar fi fost atacați. În această privință, face trimitere la declarațiile martorilor oculari (supra, pct. 41 și 55) și susține că niciun martor, cu excepția mamei reclamantei (supra, pct. 28), nu a confirmat argumentul reclamantei privind presupusa folosire în mod abuziv a armei de foc.

82. Acesta precizează că, la momentul faptelor, cei doi agenți de poliție își exercitau atribuțiile, într-o misiune de restabilire a ordinii publice în gara de marfă pentru a preveni furtul de fier vechi de către un grup mare de persoane din care se presupunea că reclamanta ar fi făcut parte. Pericolul imediat și grav pentru agenții de poliție a fost cauzat de acțiunile unor persoane violente, care au aruncat în direcția agenților diferite obiecte cu intenția de a-i răni.

83. Guvernul consideră că proporționalitatea ripostei poliției trebuie analizată în raport cu gravitatea atacului, care, în opinia sa, pune în real pericol integritatea corporală a polițiștilor.

84. În final, Guvernul consideră că, având în vedere caracteristicile împușcăturii – care, în opinia sa, se rezumă la folosirea de muniții neletale, traiectoria descendentă a proiectilului și faptul că nu au fost țintite zone vitale sau o anumită persoană –, uzul de armă a fost proporțional cu amploarea și gravitatea atacului.

b) Motivarea Curții

i. Principii generale

85. Curtea face trimitere la hotărârile *McCann și alții împotriva Regatului Unit* (27 septembrie 1995, pct. 146-150, seria A nr. 324), *Makaratzis* (supra, pct. 56-60), precum și *Giuliani și Gaggio împotriva Italiei* [(MC), nr. 23458/02, pct. 174-182, CEDO 2011 (extrase)], care stabilesc setul de principii generale enunțate în jurisprudența sa privind recurgerea la forță letală.

86. Recurgerea la forță letală de către polițiști poate fi justificată în anumite circumstanțe. Totuși, art. 2 din Convenție nu conferă deplină libertate de acțiune în această privință. Lipsa de reglementare și lăsarea acțiunilor agenților statului în voia arbitrariului sunt incompatibile cu respectarea efectivă a drepturilor omului. Acest lucru înseamnă că operațiunile poliției, pe lângă faptul că sunt autorizate de legislația națională, trebuie să fie reglementate suficient de această legislație, în cadrul unui sistem de garanții adecvate și efective împotriva caracterului arbitrar și a abuzului de forță, chiar și împotriva accidentelor care pot fi evitate (*Makaratzis*, citată anterior, pct. 58).

87. Curtea trebuie să examineze cu deosebită atenție alegațiile de încălcare a art. 2 din Convenție, luând în considerare nu doar actele agenților statului care au utilizat efectiv forța, ci și toate circumstanțele cauzei, inclusiv

pregătirea și controlul actelor în discuție (*McCann și alții*, citată anterior, pct. 150).

88. Cu privire la acest ultim aspect, Curtea amintește că polițiștilor nu trebuie să le lipsească precizia în exercitarea atribuțiilor, fie în contextul unei operațiuni pregătite, fie în cel al urmăririi spontane a unei persoane percepute ca fiind periculoasă: cadrul legal și administrativ trebuie să prevadă condițiile limitate în care responsabilii de aplicarea legii pot să recurgă la forță și să utilizeze arme de foc, ținând seama de normele internaționale elaborate în materie (*Gheorghe Cobzaru împotriva României*, nr. 6978/08, pct. 47, 25 iunie 2013).

ii. Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

89. Curtea constată că nu se contestă faptul că agentul de poliție I.F.C. a făcut uz de armă, fapt care a provocat o vătămare corporală care a pus în pericol viața reclamantei. Guvernul susține că agentul de poliție a folosit arma în cadrul unei operațiuni de poliție de păstrare a ordinii publice pentru a se apăra împotriva actelor violente ale unui grup de persoane (supra, pct. 81-83). Reclamanta contestă agresiunea îndreptată împotriva agenților de poliție (supra, pct. 75-76). Aceasta susține că prezența sa la locul operațiunii a fost întâmplătoare (supra, pct. 4).

90. Curtea observă că, din declarațiile mai multor martori oculari (supra, pct. 41 și 55), reiese că, în dimineața zilei de 8 noiembrie 2005, aceștia au fost de față la o tentativă de furt de fier vechi la gara de marfă, care ar fi aparținut unui grup de câteva zeci de persoane. Prezența unui grup în locul respectiv a fost confirmată și de mama reclamantei (supra, pct. 28).

91. Având în vedere aceste elemente, Curtea este pregătită să plece de la ipoteza că agentul de poliție I.F.C. și colegul său M.L.E., chemați să intervină la o tentativă de furt din gara de marfă (supra, pct. 9), s-au confruntat cu un grup de persoane al căror comportament era imprevizibil.

92. Constată că cei doi agenți de poliție și majoritatea martorilor au susținut că reclamanta făcea parte din acest grup (supra, pct. 19, 20 și 41). Reclamanta contestă apartenența sa la acest grup. Potrivit informațiilor oferite de aceasta în timpul reconstituirii, ea se afla la aproximativ 80 de metri de punctul de control feroviar unde agenții de poliție reperaseră grupul de persoane suspectate de furt (supra, pct. 50).

93. În ceea ce privește motivele pentru care reclamanta se afla la gara de marfă, Curtea constată că, în lipsa oricăror indicii ale comiterii presupusei infracțiuni imputate reclamantei, în cadrul urmăririi penale privind tentativa de furt începută față de reclamantă s-a dat o soluție de încetare a urmăririi penale (supra, pct. 24).

94. În orice caz, Curtea consideră că nu este necesar să se soluționeze chestiunea dacă prezența reclamantei la fața locului a fost întâmplătoare sau nu. În vederea examinării uzului de armă în raport cu art. 2 din Convenție, este suficient să constate că reclamanta a suferit o vătămare corporală care i-a

pus în pericol viața, chiar dacă, potrivit versiunii agenților de poliție, arma nu a fost îndreptată intenționat în direcția reclamantei (supra, pct. 29 și 44).

95. Curtea reamintește că, atunci când autoritățile utilizează forța letală într-o „operațiune a poliției”, este greu de separat obligațiile negative de obligațiile pozitive care decurg din Convenție pentru stat. Atunci când este sesizată cu astfel de cauze, Curtea examinează în mod normal dacă autoritățile au planificat și supravegheat operațiunea poliției în așa fel încât să reducă la minim utilizarea forței letale și pierderea de vieți omenești, dar și dacă au fost luate toate măsurile de precauție de care dispun la alegerea mijloacelor și metodelor unei operațiuni de securitate [*Finogenov și alții împotriva Rusiei*, nr. 18299/03 și 27311/03, pct. 208, CEDO 2011 (extrase)].

96. Prin urmare, înainte de a examina chestiunea dacă forța utilizată de agentul de poliție I.F.C. era „absolut necesară”, în sensul art. 2 § 2 lit. a) din Convenție, Curtea va examina cadrul legal național privind utilizarea armelor de foc și pregătirea operațiunii poliției din 8 noiembrie 2005.

α) Cadrul legal privind uzul de armă și pregătirea operațiunii poliției

97. Curtea reamintește că, în cauzele având ca obiect operațiuni ale poliției care au avut ca rezultat vătămarea corporală gravă a persoanelor suspectate de comiterea infracțiunilor sau chiar moartea acestora ca urmare a utilizării focurilor de armă, a considerat că legislația românească privind folosirea armelor de foc și a muniției nu era suficientă pentru a asigura „prin lege” nivelul de protecție al dreptului la viață necesar în societățile democratice contemporane din Europa (*Soare și alții*, citată anterior, pct. 132; și *Gheorghe Cobzaru*, citată anterior, pct. 48).

98. Curtea observă că dispozițiile interne relevante menționate în hotărârile *Soare și alții* (pct. 92-93) și *Gheorghe Cobzaru* (pct. 32-34), citate anterior, erau încă în vigoare la momentul faptelor din prezenta cauză (supra, pct. 62) și că Legea nr. 218/2002 (privind organizarea și funcționarea Poliției Române) și Legea nr. 295/2004 (privind regimul armelor și al munițiilor) nu aduceau modificări semnificative cadrului legal existent deja (supra, pct. 63 și 64).

99. Curtea concluzionează astfel că, la fel ca în hotărârile *Soare și alții* și *Gheorghe Cobzaru*, citate anterior, legislația națională nu conținea, la momentul faptelor, nicio dispoziție privind uzul de armă în cadrul operațiunilor poliției, cu excepția obligației de a folosi somații, și că nu conținea nicio recomandare privind pregătirea și supravegherea operațiunilor în discuție.

100. Cu privire la pregătirea operațiunii poliției din 8 noiembrie 2005, Curtea constată că situația din gara de marfă era cunoscută la cel mai înalt nivel al poliției (supra, pct. 35, 42 și 43). Conform tuturor mărturiilor, furturile din gară erau frecvente, zilnice chiar (supra, pct. 41 și 42), și erau comise de grupuri de persoane care includeau copii (supra, pct. 42). Pentru a

face față, Ministerul de Interne a pus la dispoziția Biroului de poliție mai mulți agenți de poliție pentru a combate aceste furturi (supra, pct. 35).

101. Prin urmare, Curtea consideră că Biroul de poliție dispunea de suficient timp pentru a lua măsurile necesare în vederea combaterii furturilor din gara de marfă. Tentativa de furt din 8 noiembrie 2005 nu a luat autoritățile prin surprindere, iar intervenția poliției nu a avut loc la întâmplare. Prin urmare, această intervenție nu a fost o operațiune în care polițiștii au fost nevoiți să reacționeze fără pregătire (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rehbock împotriva Sloveniei*, nr. 29462/95, pct. 72, CEDO 2000-XII).

102. Însă din probele aflate la dosar reiese că, în prezenta cauză, nu a existat niciun fel de pregătire, îndrumare și evaluare a riscurilor posibile ale unei astfel de operațiuni. Deși furturile erau frecvente, nu s-a luat nicio măsură de supraveghere a gării de marfă și singura strategie aplicată pentru combaterea furturilor a constat în folosirea puștilor de vânătoare puse la dispoziția Biroului de poliție pentru a face față suspectilor (supra, pct. 35, 42 și 44).

103. Pe de altă parte, Curtea constată că probele aflate la dosar arată, în prezenta cauză, o anumită laxitate în gestionarea armelor și munițiilor considerate neletale (supra, pct. 42 și 46). În plus, nu există nicio probă la dosar care să ateste că agenții de poliție de la Biroul de poliție au beneficiat de formarea necesară pentru folosirea acestor arme, conform dispozițiilor date de superiorul lor ierarhic (supra, pct. 43).

104. Având în vedere elementele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile române nu au făcut tot ceea ce s-ar putea aștepta în mod rezonabil din partea acestora pentru a reduce la minim utilizarea forței letale și posibila pierdere de vieți omenești.

β) Demersurile agentului de poliție I.F.C.

105. Curtea constată că se confruntă cu versiuni divergente asupra faptelor cu privire la chestiunea dacă agentul de poliție I.F.C. a acționat (sau nu) în legitimă apărare. Reamintește că, în general, nu are obligații în raport cu constatările instanțelor interne și este liberă să facă propria apreciere ținând seama de toate elementele de care dispune [*Iambor împotriva României (nr. 1)*, nr. 64536/01, pct. 166, 24 iunie 2008; și *Gheorghe Cobzaru*, citată anterior, pct. 54].

106. De asemenea, reamintește că, atunci când funcționarilor statului li se reproșează că au recurs la o forță potențial letală în circumstanțe aflate sub controlul lor, cu încălcarea art. 2 § 2 din Convenție, Guvernului pârât îi revine sarcina de a stabili că forța în discuție nu a depășit ceea ce era „absolut necesar” și că a fost „strict proporțională” cu oricare dintre scopurile autorizate prin această dispoziție (*Soare și alții*, citată anterior, pct. 140; și *Gheorghe Cobzaru*, citată anterior, pct. 56).

107. În prezenta cauză, Curtea constată că, cu excepția urmăririi penale începute față de reclamantă (supra, pct. 16-24), nu s-a făcut nicio cercetare cu

privire la tentativa de furt și agresiunea care ar fi fost săvârșite împotriva forțelor de ordine. În plus, Curtea constată că nu s-a luat nicio măsură de precauție pentru a garanta strângerea și păstrarea anumitor probe. Aceste deficiențe sunt cu atât mai grave cu cât operațiunea poliției a avut ca rezultat rănirea reclamantei de natură să îi pună viața în pericol, fapt de care forțele de ordine aveau cunoștință în mod necesar (supra, pct. 14 și 17).

108. În plus, după cum au constatat autoritățile interne, există în continuare anumite aspecte neclare cu privire la numărul de cartușe aflate în posesia agentului de poliție I.F.C., precum și unghiul și distanța de tragere (supra, pct. 33 și 58). Un răspuns clar la aceste întrebări era deosebit de important pentru a confirma sau infirma argumentele formulate de reclamantă și, respectiv, agentul de poliție I.F.C. Însă expertizele tehnice și medico-legale au fost efectuate abia după câțiva ani de când s-au petrecut faptele, ceea ce a făcut imposibilă formularea unor concluzii clare (supra, pct. 30, 38 și 48).

109. Curtea constată, de asemenea, contradicții în declarațiile agentului de poliție I.F.C. care o fac să pună la îndoială faptul că acest agent al statului a considerat în mod onest și sincer că era necesară recurgerea la forță potențial letală [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Armani da Silva împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 5878/08, pct. 248, CEDO 2016]. În această privință, Curtea constată că, după ce a declarat că a tras un foc de armă în aer (supra, pct. 15), agentul de poliție I.F.C. și-a schimbat declarația în sensul că a fost îndemnat de superiorii săi să facă declarații false (supra, pct. 54). În ceea ce privește distanța dintre el și grupul vizat, a precizat în timpul reconstituirii că aceasta era de aproximativ 7 metri (supra, pct. 51). Cu toate acestea, în primele sale rapoarte, a declarat că aceasta a fost de cel puțin 20 de metri (supra, pct. 15 și 17). În plus, Curtea constată că agentul de poliție I.F.C. nu a sesizat procurorul competent că a făcut uz de armă, cu toate că acest lucru era impus de lege (supra, pct. 33).

110. În aceste condiții, Curtea apreciază că nu se poate considera că autoritățile au încercat cu adevărat să afle cu exactitate ce s-a întâmplat în timpul intervenției poliției din 8 noiembrie 2005. Deficiențele urmăririi penale o împiedică să realizeze o apreciere cu privire la faptele în cauză întemeindu-se doar pe constatările făcute de autoritățile naționale.

111. Curtea consideră că ar trebui să se raporteze la singura mărturie de care dispune, care descrie în detaliu modul în care agentul de poliție I.F.C. a făcut uz de armă. Astfel, din mărturia agentului de poliție M.L.E. reiese că agentul de poliție I.F.C., colegul său, care se adăpostise în spatele unui vagon, a părăsit brusc adăpostul și a tras în direcția grupului de persoane, care se afla de cealaltă parte a trenului (supra, pct. 44). Glonțul a rănit-o pe reclamantă care, conform expertizei balistice și declarațiilor martorului protejat, se afla la o distanță mai mică de 9 metri față de trăgător (supra, pct. 38) de cealaltă parte a trenului (supra, pct. 55). Violența impactului a fost atestată de prezența, în corpul reclamantei, a 10 gloanțe de cauciuc și a unui înveliș de glonț, precum și de leziunile organelor interne și multiplele fracturi ale

coastelor (supra, pct. 11). Apărarea agentului de poliție I.F.C., care a susținut că nu o văzuse pe reclamantă în momentul în care a tras, a fost contrazisă de estimările medicilor legiști și de declarațiile martorului protejat, care au arătat că trăgătorul și victima erau mai mult sau mai puțin „față în față” (supra, pct. 48 și 55).

112. Omisiunile imputabile autorităților naționale determină Curtea să respingă argumentul Guvernului potrivit căruia vătămarea corporală a reclamantei a fost cauzată accidental de acțiunea în legitimă apărare a agentului de poliție I.F.C. O concluzie diferită ar însemna să se admită că autoritățile pot obține beneficii de pe urma propriilor deficiențe și să se permită autorilor unor acte potențial letale să eludeze răspunderea pe care o au (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Gheorghe Cobzaru*, pct. 64, și *Soare și alții*, pct. 147, citate anterior).

113. Având în vedere aceste elemente, Curtea consideră că agentul de poliție I.F.C. nu și-a luat suficiente măsuri de precauție pentru a proteja viața persoanelor aflate în direcția sa de tragere, în contextul lipsei de reglementări precise privind folosirea armamentului din dotare de către forțele de ordine (supra, pct. 99) și contextul deficiențelor în pregătirea operațiunii poliției din 8 noiembrie 2005 (supra, pct. 104). Rezultă că Guvernul nu a dovedit că recurgerea la forță în prezenta cauză a fost „absolut necesară” în sensul alin. 2 al art. 2 din Convenție.

114. Prin urmare, această dispoziție a fost încălcată sub aspect material.

2. Cu privire la aspectul procedural

a) Argumentele părților

i. Reclamanta

115. Reclamanta se plânge de absența unei urmăriri penale efective, amănunțite și imparțiale cu privire la evenimentele care aproape că au costat-o viața.

116. Susține că urmărirea penală nu s-a desfășurat cu rapiditatea necesară. Precizează că autoritățile interne nu au declanșat din oficiu urmărirea penală și că, deși a depus plângere penală la 1 august 2006 (supra, pct. 25), acestea au lăsat să treacă un interval semnificativ de timp înainte de a efectua primele măsuri de investigare.

117. Reclamanta se plânge, de asemenea, de lipsa de independență a agenților de poliție responsabili de cercetarea penală, motivând că aceștia făceau parte din aceeași structură ierarhică a Ministerului de Interne ca și agenții de poliție anchetați.

118. Reclamanta concluzionează că urmărirea penală a fost superficială și că nu a clarificat desfășurarea faptelor.

ii. Guvernul

119. Guvernul admite că autoritățile nu au început din oficiu urmărirea penală. Declară că totuși a avut loc o anchetă internă a poliției cu privire la uzul de armă: precizează că agenții de poliție I.F.C. și M.L.E. au întocmit procese-verbale adresate superiorilor ierarhici și că alți agenți de poliție s-au deplasat la spital pentru a obține informații despre starea de sănătate a reclamantei (supra, pct. 13, 14 și 15).

120. Guvernul precizează că, în urma plângerii reclamantei, s-a început urmărirea penală oficială. Consideră că urmărirea penală a fost efectivă.

121. Guvernul expune că Parchetul de pe lângă Înalta Curte a respectat, pe cât posibil, dispozițiile din decizia penală din 28 iunie 2010 (supra, pct. 33). În acest sens, arată că parchetul a procedat la administrarea probelor prin diverse metode „utile” – examinări medico-legale, expertiză balistică, reconstituire, declarații ale persoanelor implicate și ale martorilor – și că acestea au făcut posibilă stabilirea faptelor. Adaugă că parchetul nu a putut să stabilească numărul de cartușe aflate în posesia agentului de poliție I.F.C. și numărul de focuri de armă, dar că, având în vedere motivele expuse în ordonanța de clasare din 31 iulie 2014, aceste aspecte nu erau importante pentru soluționarea anchetei (supra, pct. 58).

122. Guvernul afirmă că urmărirea penală a fost efectuată de procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte, care prezentau garanțiile de independență vizate prin art. 2 din Convenție. Acesta adaugă că accesul reclamantei la dosarul de urmărire penală a fost asigurat și că aceasta a avut posibilitatea să propună administrarea probelor pe care le considera utile (supra, pct. 52).

123. În final, Guvernul afirmă că această cauză prezintă o anumită complexitate care, în opinia sa, a justificat durata urmăririi penale.

b) Motivarea Curții*i. Principii generale*

124. Curtea amintește că statul, în temeiul obligației sale de a proteja dreptul la viață, trebuie totodată să se asigure, în cazuri de deces sau de vătămare corporală potențial letală, că dispune de un sistem judiciar eficient și independent care să permită în scurt timp să se stabilească faptele, să fie trași la răspundere vinovații și să se acorde victimelor o reparație adecvată [*Nicolae Virgiliu Tănase împotriva României* (MC), nr. 41720/13, pct. 157, 25 iunie 2019]. Având în vedere că, în astfel de cauze, în practică se întâmplă frecvent ca agenții sau organele statului în cauză să fie aproape singurii care cunosc circumstanțele reale ale decesului, declanșarea unei proceduri interne corespunzătoare – proceduri penale, acțiuni disciplinare și proceduri care să permită victimelor și familiilor acestora exercitarea căilor de atac – depinde de desfășurarea, în deplină independență și imparțialitate, a unei anchete oficiale corespunzătoare. Acest raționament se aplică și în prezenta cauză, în

care Curtea a constatat că forța utilizată de poliție împotriva reclamantei a pus în pericol viața acesteia (a se vedea supra, pct. 72, precum și *Makaratzis*, citată anterior, pct. 73).

125. Ancheta desfășurată trebuie, de asemenea, să fie efectivă, adică să permită să conducă la identificarea și, eventual, pedepsirea persoanelor răspunzătoare. Aici este vorba nu de o obligație de rezultat, ci de mijloace. Autoritățile trebuie să fi luat măsurile de care dispuneau în mod rezonabil pentru a strânge probe referitoare la incident. Orice deficiență a anchetei care îi slăbește capacitatea de a conduce la identificarea persoanei (persoanelor) responsabile poate duce la concluzia că aceasta este necorespunzătoare [*Ramsahai și alții împotriva Țărilor de Jos* (MC), nr. 52391/99, pct. 324, CEDO 2007-VI].

126. O cerință de celeritate și diligență rezonabilă este implicată în acest context. Trebuie acceptat faptul că este posibil să existe obstacole sau dificultăți care să împiedice ancheta să progreseze într-o anumită situație. Totuși, un răspuns rapid din partea autorităților, atunci când este vorba de cercetarea privind recurgerea la forță potențial letală, poate fi în general considerat drept esențial pentru a păstra încrederea publicului în respectarea principiului legalității și pentru a evita orice aparență de complicitate sau de toleranță față de acte ilegale (*McKerr împotriva Regatului Unit*, nr. 28883/95, pct. 114, CEDO 2001-III; și *Chebab împotriva Franței*, nr. 542/13, pct. 87, 23 mai 2019).

ii. Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

127. În primul rând, Curtea observă că, inițial, în pofida faptului că reclamanta a fost rănită de o armă de foc și că Biroul de poliție a fost informat cu privire la gravitatea rănilor sale (supra, pct. 14 și 17), s-a declanșat urmărirea penală doar în legătură cu faptele care i se imputau (tentativă de furt și intrare ilegală într-o zonă feroviară restricționată) (supra, pct. 16). Curtea constată că doar la inițiativa reclamantei, la 1 august 2006 s-a început urmărirea penală cu privire la vătămarea corporală suferită de reclamantă, la mai mult de 8 luni după evenimente (supra, pct. 25).

128. Cu toate acestea, trebuie reamintit că autoritățile trebuie să acționeze din oficiu, de îndată ce li se aduce la cunoștință cauza, și că nu pot lăsa victimei inițiativa de a depune o plângere oficială sau de a-și asuma responsabilitatea pentru procedura urmăririi penale [a se vedea, de exemplu, *mutatis mutandis*, *Îlhan împotriva Turciei* (MC), nr. 22277/93, pct. 63, CEDO 2000-VII; și *Finucane împotriva Regatului Unit*, nr. 29178/95, pct. 67, CEDO 2003-VIII].

129. În prezenta cauză, Curtea constată că urmărirea penală începută în urma plângerii reclamantei a prezentat numeroase deficiențe încă din faza inițială. În decizia penală din 28 iunie 2010, însăși Curtea de Apel București a semnalat câteva dintre aceste deficiențe (supra, pct. 33). Această instanță a subliniat că agentul de poliție I.F.C. a încălcat legea prin faptul că nu a

comunicat procurorului competent faptul că s-a făcut uz de armă. În plus, instanța a constatat că nu s-a efectuat nicio măsură de investigare timp de mai mult de 3 ani. În final, instanța a constatat contradicțiile dintre declarațiile agenților de poliție și cele ale martorilor și a criticat neefectuarea de expertize corespunzătoare pentru clarificarea aspectelor importante ale cauzei.

130. Curtea constată că întârzierea cu care s-a început urmărirea penală și deficiențele primei faze au avut consecințe asupra eficacității procedurii penale. Astfel, constată că hainele purtate de reclamantă la momentul faptelor și gloanțele extrase din corpul său nu au fost sigilate și apoi au dispărut (supra, pct. 36 și 37). Însă examinarea acestor obiecte ar fi putut face posibilă aflarea mai multor informații despre circumstanțele uzului de armă. Curtea reamintește că este responsabilitatea autorităților naționale să asigure o gestionare riguroasă a probelor și să asigure conservarea lor corespunzătoare, aceste elemente fiind relevante pentru caracterul efectiv al unei urmăriri penale și putând fi decisive pentru procedura penală ulterioară (*Chebab*, citată anterior, pct. 95).

131. Curtea constată, de asemenea, că prima expertiză medico-legală a fost efectuată abia la 3 martie 2009, respectiv la mai mult de 3 ani și 3 luni după evenimente, și că nu s-a referit la aspectele legate de circumstanțele și caracteristicile uzului de armă (supra, pct. 30). Singurele expertize prin care s-a încercat stabilirea distanței și unghiului de tragere au fost cele efectuate abia la 8 septembrie 2011 (tragere experimentală și expertiză balistică) și 18 decembrie 2013 (expertiză medico-legală), adică la mai mult de 5 ani și, respectiv, 8 ani după data faptelor, ceea ce a făcut imposibilă formularea anumitor concluzii (supra, pct. 38 și 48).

132. Curtea consideră că, efectuate la timp, aceste expertize ar fi putut face posibilă verificarea afirmațiilor reclamantei potrivit cărora agentul de poliție I.F.C. a tras de la distanță mică (supra, pct. 77 și 78).

133. În opinia Curții, deficiențele în administrarea probelor, coroborate cu pierderea unor probe esențiale pentru aflarea adevărului, au afectat caracterul corespunzător al urmăririi penale.

134. În plus, Curtea ia act de faptul că reclamanta pune totodată la îndoială independența și imparțialitatea organelor de urmărire penală (supra, pct. 117).

135. În această privință, Curtea reamintește că, pentru ca o anchetă îndreptată împotriva agenților statului să fie eficace, este necesar ca persoanele responsabile de anchetă și cele care efectuează investigațiile să fie independente de cele implicate în evenimente [*Öğur împotriva Turciei* (MC) nr. 21954/93, pct. 91-92, CEDO 1999-III; și *Chebab*, citată anterior, pct. 86]. Aceasta a constatat anterior că ancheta nu este independentă atunci când persoanele responsabile de anchetă sunt, sau există o probabilitate rezonabilă să fie, colegi apropiați ai persoanei anchetate (a se vedea, de exemplu, *Ramsahai și alții*, citată anterior, pct. 335-341; și *Emars împotriva Letoniei*, nr. 22412/08, pct. 94-95, 18 noiembrie 2014).

136. În prezenta cauză, Curtea observă că, într-o primă fază, ancheta a fost încredințată Biroului de poliție în care lucra agentul de poliție care a făcut uz de armă (supra, pct. 25). Însă Biroul de poliție nu a efectuat niciun act de urmărire penală (supra, pct. 26). Pe de altă parte, în scopul imparțialității cercetărilor, prim-procurorul a dispus trecerea dosarului la Parchetul de pe lângă Înalta Curte, care nu avea nicio legătură ierarhică sau de altă natură cu Secția Regională de Poliție Transporturi (supra, pct. 34). Curtea constată că acest parchet a dispus efectuarea mai multor expertize, a efectuat o reconstituire și a procedat la o reaudiere a persoanelor implicate și a martorilor (supra, pct. 35-55).

137. Prin urmare, având în vedere examinarea concretă și în ansamblu a anchetei, Curtea consideră că cercetările efectuate sub autoritatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte nu ridică o problemă de conformitate cu Convenția în privința independenței și imparțialității necesare (a se vedea, *a contrario*, *Soare și alții*, citată anterior, pct. 169).

138. În final, cu privire la celeritatea procedurii, Curtea constată că au trecut mai mult de 9 ani și 3 luni între faptele petrecute la 8 noiembrie 2005 și sentința din 25 februarie 2015, definitivă, a judecătoriei competente din București (supra, pct. 61). Consideră că acest interval este incompatibil cu cerințele de celeritate prevăzute la art. 2 din Convenție.

139. În lumina elementelor expuse mai sus, Curtea concluzionează că urmărirea penală efectuată în cadrul procedurii declanșate în legătură cu operațiunea poliției din 8 noiembrie 2005 nu poate fi considerată rapidă și efectivă. În consecință, consideră că autoritățile române nu au respectat obligația procedurală care decurge din art. 2 din Convenție.

140. Prin urmare, această dispoziție a fost încălcată și sub aspect procedural.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 DIN CONVENȚIE

141. Reclamanta s-a plâns de durata urmăririi penale, excesivă în opinia sa, ceea ce a afectat caracterul efectiv al acesteia. Aceasta a invocat art. 6 din Convenție.

142. Guvernul a contestat acest argument.

143. Ținând seama de motivele aflate la originea constatării sale privind încălcarea art. 2 din Convenție sub aspect procedural (supra, pct. 138), Curtea consideră că nu se ridică nicio problemă separată în raport cu art. 6 § 1 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Gheorghe Cobzaru*, citată anterior, pct. 82). Nu este așadar necesară examinarea admisibilității și fondului capătului de cerere formulat în temeiul acestei dispoziții.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

144. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

145. Reclamanta susține că a suferit un prejudiciu moral ca urmare a sechelelor fizice și psihologice grave, precum și a sentimentelor de frustrare și de neputință cauzate de rănirea sa prin împușcare, dar și a deficiențelor urmăririi penale efectuate în acest sens. Aceasta roagă Curtea să ia în considerare faptul că era minoră la momentul faptelor și că în prezent, după ce a devenit casnică, are dificultăți în a-și întreține familia și a îndeplini sarcini casnice din cauza invalidității permanente. Aceasta estimează prejudiciul său la 100 000 euro (EUR).

146. Guvernul consideră că suma solicitată este excesivă. Afirmă că reclamanta nu a avut nevoie decât de 55 de zile de îngrijire medicală (supra, pct. 30) și că nu are pierdută capacitatea de muncă.

147. Curtea consideră că, pe lângă sechelele fizice care au decurs din vătămarea suferită de reclamantă, aceasta s-a confruntat cu siguranță cu sentimente intense de umilire, angoasă, frustrare și nesiguranță, care au fost agravate de pasivitatea de care au dat dovadă autoritățile în cursul desfășurării urmăririi penale. Prin urmare, pronunțându-se în echitate, Curtea consideră că trebuie să i se acorde reclamantei 25 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

148. Reclamanta solicită suma de 3 270 EUR pentru cheltuielile de judecată aferente procedurii în fața Curții, solicitând ca plata să se efectueze direct în contul bancar pe care îl va indica reprezentantul său. Pentru justificare, prezintă un centralizator cu orele lucrate de reprezentantul său.

149. Guvernul consideră că suma solicitată este excesivă.

150. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al cuantumului acestora. În prezenta cauză, având în vedere criteriile sus-menționate și centralizatorul cu orele lucrate care i-a fost prezentat, Curtea acordă reclamantei suma de 3 270 EUR pentru procedura în fața acesteia, care se va plăti direct în contul bancar pe care îl va indica reprezentantul reclamantei (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Khlaifia și alții împotriva Italiei* (MC), nr. 16483/12, pct. 288, CEDO 2016 (extrase)].

C. Dobânzi moratorii

151. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 2 din Convenție;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect material și procedural;
3. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze admisibilitatea și fondul capătului de cerere întemeiat pe art. 6 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - i. 25 000 EUR (douăzeci și cinci de mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral,
 - ii. 3 270 EUR (trei mii două sute șaptezeci de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de cheltuieli de judecată, a se plăti direct în contul bancar pe care îl va indica reprezentantul său,
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 31 martie 2020, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulament.

Andrea Tamietti
Grefier

Jon Fridrik Kjølbro
Președinte